

МУАССИМ ҲӘМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛДІМДЕНДИРИҮ

Илимий-методикалық журнал

2023

2/3-сан

*Озбекстан Республикасы Министрлер Кабинети жасындағы
Жоқарғы Аттестация Комиссиясы Президиумының
25.10.2007 жыл (№138) қарапы менен дизимге алынды*

*Қарақалпақстан Баспа сөз ҳәм хабар агентлигі тәрепинен
2007-жылы 14-февральдан дизимге алынды.
№01-044-санлы гүйалық берилген.*

Нөкис

2/3-сан 2023

апрель-май

Шолкемлестириүшилдер:

**Қарақалпақстан Республикасы Халық билимлендіриү Министрлигі,
ФЗПИИИ Қарақалпақстан филиалы**

**Редактор:
А. Тилегенов**

Редколлегия ағзалары:

Максет АЙЫМБЕТОВ	Асқарбай НИЯЗОВ
Нағмет АЙЫМБЕТОВ	Сабит НУРЖАНОВ
Байрамбай ОТЕМУРАТОВ	Урлобай МИРСАНОВ
Ерполат АЛЛАМБЕРГЕНОВ	Нуржан МАТЧАНОВ
Алишер АЛЛАМУРАТОВ	Шукурилло МАРДОНОВ
Дилшодхұжа АЙТБАЕВ	Бахтиёр РАХИМОВ
Тұлқин АЛЛАЁРОВ	Арзы ПАЗЫЛОВ
Умида БАҲАДИРОВА	Барлықбай ПРЕНОВ
Фарҳад БАБАШЕВ	Қаҳхор ТУРСУНОВ
Гулзода БОЙМУРОДОВА	Нурзода ТОШЕВА
Маманазар ДЖУМАЕВ	Тажибай УТЕБАЕВ
Асқар ДЖУМАШЕВ	Амангелди КАМАЛОВ
Алишер ЖУМАНОВ	Ризамат ШОДИЕВ
Гүлнара ЖУМАШЕВА	Зафар ЧОРШАНБИЕВ
Мырзамурат ЖУМАМУРАТОВ	Дўстназар ХИММАТАЛИЕВ
Умида ИБРАГИМОВА	Гулрухсөр ЭРГАШЕВА
Меруерт ПАЗЫЛОВА	Гавхар ЭЩАНОВА

МАЗМУНЫ

ТИЛ ХЭМ ЭДЕБИЯТ

Yusupov I. K. Joqarí klasslarda poeziyalıq shıgarmalardı oqítív texnologiyaları	6
Sattarova D. H. Holat bildiruvchi sifatlar ma'nolarini faollashuvi	11
Boqiyeva R. B. Ingliz tilida gaphirishga o'rgatishning mazmuni	18
Quchiyeva Z. I. Frazeologik birliklarning ayrim xususiyatlari	25
Mustafaqulova H. A. Activities for organizing communicative language teaching	29
Mustafaqulova H. A. learning different contexts in teaching second language	32

ПЕДАГОГИКА, ПСИХОЛОГИЯ

Xakimova D. M. Innovatsion salohiyat modeli o'qituvchi faoliyatining asosi sifatida	36
Абдужаббарова М., Давлатов О. Маърифат дарғалари асарларида маданиятнинг тарбиявий аҳамияти талқини	44
Quchiyeva Z. I. Ta'lím tizimida innovatsion texnologiyalardan foydalanish va integratli maqsadlar	50
Fayzullayeva A. S., Mamarizayeva F. Z. Chet tillarni masofaviy o'qitishda interfaol usullardan foydalanish qulayliklari va unda yuzaga keladigan muammolar	55
Yakubov F. U. Shaxs tashkilotchilik qobiliyati muammosining xorij va O'zbekistonda ilmiy o'r ganilganligi	61
Boqiyeva R. B. Fan va texnika yangiliklari kechalarini o'tkazish metodikasi	66
Fayzullayeva A. S., Mamarizayeva F. Z. Masofaviy ta'lím tushunchasi va masofaviy o'qitish jarayonining o'ziga xos tomonlari va afzalliklari	71
Yakubov F. U. Xorij psixologiyasi tadqiqotlarda shaxsning kommunikativ xususiyatlari muammosining ilmiy o'r ganilganligi	76
G'aniyeva A. T. O'qituvchilarida kreativ fikrlashni rivojlantrishning pedagogik imkoniyatlari	83
Ismoilova Sh. Umumiy o'rta ta'lím maktab o'qituvchilarning kasbiy innovatsion kompetentligini takomillashirishning pedagogik asoslari	89
Inoyatov I. Sh. Kasbий таълим (сув хўжалиги ва мелиорация) таълим йўналишлари таалabalарини инновацион ёндашув асосида касбий фаолиятга тайёрлашнинг дидактик шарт - шароитлари	94
Джалилов X. X. Касбий маданиятини ривожлантиришда Темир йўл мухандислиги йўналиш таалabalарининг педагогик шарт-шароитлари	100
Боқиев X. Педагогика олий таълим муассасаларида кафедра профессор-ўқитувчиларнинг илмий-методик тайёргарлигини ривожлантириш	105
Mamajonov O'. T. Bo'lajak o'qituvchining ma'naviy kampetentligini rivojlantirish yo'llari	109
Эшмуродов О. Н. Кластерли таълим шароитида умумтаълим мактаб ўқувчиларининг ўкув ва билиш фаолиятини ривожлантиришга методологик ёндашувлар	117
Ergasheva F. A. Olyi ta'lím muassasalarida chet tilini o'rgatishda innovatsion texnologiyalar va ulardan foydalanish	122
Атаканова С. О. "Мухандислик чизмачилиги" фанида стандартларнинг кўлланилиши	128
Ergasheva F. A. Ingliz tili leksikasini o'rgatishda yangi pedagogik texnologiyalarning ahamiyati	134
Ayslanbekova I. F. O'qituvchining o'quvchilar bilan ishlashida dars o'tish usullariga psixologik yondashuv	139
Ayslanbekova I. F. O'quv- tarbiya jarayonini tashkil etishning ilmiy psixologik adabiyotlarda o'r ganilishi	146
Ibragimov X. X. Tasviriy san'at mashg'ulotlariда o'quvchilarni mavzu asosida kompozitsiya ishslashga o'rgatish	151
Ko'kiyev B. B. Muhandislik grafikasi fanlarini o'qitishda zamonaviy texnologiyalarini o'rni	157
Muxtarova L. A. Ekologik xavfsizlik madaniyatini shakllantirish omillari	160

Ismatov U. Sh. Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarida grafik materiallarda tasvirlar bajarishga o'rgatish texnologiyalarini takomillashtirish	169
Ko'kiyev B. B. Muhandislik grafikasi fanlarini restavratsiya ishlardira qo'llanilishi	175
Ortiqova N. A. Pedagogik innovasiyalarni amaliyatga tatbiq etishning tashkiliy asoslari	179
Ortiqova N. A. O'qituvchini innovasion faoliyatga tayyorligini tashxis qilish diagnostikasi metodlari	187
Rustamov L. X. Uzlusiz pedagogik amaliyotni tizimlashtirish	191
Raxmatov U. E., Xolmurodova O. S. Bo'lajak biologiya o'qituvchilarini tayyorlashda foydalaniladigan masala va mashqlarni tanlash mezonlari va ko'rsatkichlari	195
Zayniyev S. I. Biopolimerlar mavzularini o'qitishda olimpiada masalaridan foydalanishning o'ziga xos jihatlari	201
Мирзаева Н. И. Биология дарсларида ўкувчиларнинг тадбиркорлик кўникмаларини такомillashtiриш методикаси	206
Ergasheva G. S., Umarova M. N. Biologiya darslarida raqamli raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanish	212
Гаффаров А. М. Узлусиз касбий ривожланиш тизимида педагогнинг мустақил таълими ва унинг ташкилий жиҳатлари	220
Xonnazarova S. Individual ta'lim texnologiyasi asosida o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtirish	227
Xidirov F. F. Ta'limda tolerantlik munosabatlaring metodologik aspektlari	232
Sarimsoqova S. M. Raqamli ta'lim sharoitida biologiya darslarida o'quvchilarning kompetensiyalarini shakllantirish kontekstlari	236
Kadirova Sh. Biologiya ta'limida qo'llaniladigan kompetentli yo'naltirilgan texnologiyalar tasnifi	2417
Жалилова Н. Т. Имом Фазолий илгари сурган таълимий foялар дидактик кадрият сифатида (Я.А Коменский ва Имом Фазолий меросининг тарихий-ретроспектив таҳлили асосида)	247
Xalmatova D. A. Aralash ta'limning pedagogik va psixologik asoslari	253
Хисматова Х. Рабочая тетрадь по коллоидной химии: использование в образовательном процессе и практические рекомендации	263

МИЛЛИЙ ИДЕЯ ҲӘМ РУЎХЫЛЫҚ ТИЙКАРЛАРЫ, ТАРИЙХ, ФИЛОСОФИЯ

Tleumuratova Z. Qaraqalpaqstan tariyxi sabaqlarinda qaraqalpaq xalqiniň ruwxiy mädeniyati tariyxin úyreniw mäseleleri	269
---	-----

ФИЗИКА, МАТЕМАТИКА, ИНФОРМАТИКА

Otaqulova D. R. «Flipped classroom» texnologiyasi yordamida mashg'ulotlarni tashkil etish usuli	273
Achilov N. N. Chizmachilik darslarida loyihalash elementlarini bajarishda kompyuter grafikasidan foydalanga holda talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish	278
Ozodboev I. O. Muhandislik va kompyuter grafikasi darslarida autocad dasturida yig'ish chizmalarini 2d va 3d ko'rinishlarini chizish	283
Исмоилов Д. М. Кредит модул тизимига асосланган ўқитиш тизимида физикадан амалий машғулотларини олиб бориш методикаси	287
Одилов Ё. Кредит-модул тизимида физикадан эксперимент олиб бориш методикаси	293
Seytimbetov S. M. Talabalarning ijodkorlik qibiliyatlarini autocad grafik dasturida konstruksiyalash metodikasi orqali rivojlantirish	298
Sattarova D. H. Ta'lim jarayonida zamonaviy informatsion va kommunikatsion texnologiyalardan foydalanish	303
Умиров Ҳ. Б. Академик лицей талabalariiga физикадан масалалар очишни ўқитишида дастурий воситалардан фойдаланишини ривожлантириш	308

Сатторов А. Б. Информатика дарсларида колледж ўкувчиларининг тадқиқотчилик жараёнини технологиялаштириш	314
Шербобоев Х. Б. Умумтаълим мактабларида информатика ўқитишининг компетентлини ва фаолиятни парадигмаларини амалга ошириш	320
Тураев С. Ж. Кредит-модул тизимида физика фанидан маъруза машғулотларини олиб бориш методикаси	324
Алимов У. Кластерли ёндашув асосида талабаларга компьютерда визуаллаштириш компетенциясини шакллантиришни лойиҳалаш	329
Bekqulov Q. Sh. Mustaqil ta’lim asosida o‘qitish samaradorligini oshirish muhandislik grafikasi misloida	334
Jumayev I. O. Ko‘pburchaklar yasashda aylanani teng bo‘laklarga bo‘lish orqali o‘quvchilarga tushuntirishning amaliy ahamiyati	340
Hayitov J. M. Oliy ta’limda chizmachilik fanlarini kompyuter grafikasi dasturlaridan foydalib o‘qitish	344

БАСЛАЎЫШ КЛАСС, МЕКТЕПКЕ ШЕКЕМГИ ТЭРБИЯ

Преимова Б. С. Baslawish klass oqiwshilarǵa matematikadan arifmetikaliq ámellerdi úyreniwe interaktiv metodlardan paydalaniw metodikasi	350
Jumasheva G. X. Maktabgacha katta yoshdagи bolalarda kitobxonlik madaniyatini shakllantirish	353
Xudoberganova Sh. B. Maktabgacha yoshdagи bolalarni psixologik rivojlanishini aniqlash usullari	357
Rajabova G. Maktab o‘quvchilarining ekologik madaniyatini shakllantirishda ilg‘or xorijiy tajribadan foydalanish imkoniyatlari	363
Genjebayeva G., Ubayhanova M., Nurullaeva N. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida bolalar nutqini o‘stirishda tafakkurning roli	368
Жумашева А. Х., Жармагамбетова К. «Сказочные лабиринты игры» дошкольного возраста	373
Жумашева А. Х., Нуруллаева Н. Р. Развитие количественных представлений у детей дошкольного возраста посредством использования малых фольклорных жанров	378

ФИЗИКАЛЫҚ ТЭРБИЯ ХЭМ СПОРТ

Berdanov A. O. Oliy o`quv yurtlarida talabalar jismoniy madaniyatining mazmuni va vazifalari	382
Berdanov A. O. Jismoniy madaniyat va sport zamonaviy jamiyatning ijtimoiy hodisasi sifatida	386
Ikramov I. M. Kuch va tezlikni rivojlantirish metodikasi	391
Alimov J. A. Jismoniy mashg’ulotlarni tashkil qilish shakillari	395
Muxamedjanov Sh. M. Harakat qila bilishga oid malakalar tizimi	400
Kamchiyev S. K. Yosh gimnastikachilarda jismoniy sifatlarni rivojlantirishning uslublari	405
Тухтахужаев Х. Б. Формирования профессиональной компетентности будущих преподавателей физической культуры и спорта	409
Шералиева А. Психолого-педагогические значение формирования компетенций самоорганизации у спортсменов	413

MUHANDISLIK VA KOMPYUTER GRAFIKASI DARSLARIDA AUTOCAD DASTURIDA YIG'ISH CHIZMALARINI 2D VA 3D KO'RINISHLARINI CHIZISH

Ozodboyev I. O.

*Chirchiq davlat pedagogika universiteti San'atshunoslik fakulteti
“Muhandislik va kompyuter grafikasi” kafedrasi o'qituvchisi*

Tayanch so‘zlar: fazoviy tasavvur, detal, tafakkur, texnologiya, loyixalash.

Ключевые слова: пространственное воображение, деталь, мышление, технология, проектирование.

Key words: spatial imagination, detail, thinking, technology, design.

Ma'lumki kishining bilimlarni o'zlashtirishi, nazariy va amaliy masalalarni hal etishi, o'z bilim va malakalarini turmushga tadbiq qila bilishidan uning iste'dodini bilish mumkin. Iste'dod irsiyat orqali o'tadi va tarbiya orqali paydo qilinadi. Talabalardagi qobiliyat va iste'dodni faqat ularning turli ishlar bajarish faoliyatlarida aniqlash va rivojlantirish mumkin. Demak, bu borada talabalar bilan ma'lum bir yo'nalishda pedagogik ishlar olib borilmasa, talaba qandaydir ishlarni bajarishda o'zini namoyon qilmasa, uning iste'dodi haqida aniq bir xulosaga kelish qiyin. Chizmachilik o'qituvchisidan ham zamonaviy texnologiyalarni bilish va ulardan o'zining kasbiy faoliyatida o'rinnli foydalana olish malakalariga ega bo'lishlik talab qilinadi. O'qituvchining diqqat markazida hamisha o'quvchilarda amaliy grafik ish bajarish malakalarini shakllantirish asosiy vazifa ekanligi turishi kerak

Zamonaviy ta'limi tashkil etishga qo'yiladigan muxim talablardan biri ortiqcha ruhiy va jismoniy kuch sarf etmay, qisqa vaqt ichida yuksak natijalarga erishishdir. Qisqa vaqt orasida muayyan nazariy bilimlarni talabalarga yetkazib berish, ularda ma'lum faoliyat yuzasidan ko'nikma va malakalarini hosil qilish, shuningdek, ta'lim oluvchilar faoliyatini nazorat qilish, ular tomonidan egallangan bilim, ko'nikma hamda malakalar darajasini baholash o'qituvchidan yuksak pedagogik mahorat hamda ta'lim jarayoniga nisbatan yangicha yondashuvni talab etadi. Keyingi yillarda ta'lim mazmuni boyitish yo'lida rivojlantiruvchi ta'limning bir qator ishonchli interfaol metod va yo'llari izlanmoqda.

Bu izlanish asosan uchta yo‘nalishda – muammoli, programmalashtirilgan va tabaqlashtirilgan ta’limda olib borilmoqda. Ayniqsa, maktab tajribasida ta’limga muammoli yondashish keng tarqalmoqda.

Chizmachilik fanining o‘ziga xos xususiyatlari shundaki bu fanning o‘qitilishida turlicha yondoshuvning imkonи ko‘pligidir. O‘quvchilar ning fazoviy tasavvurini ya’ni, xotira va tasavvur hayolini va grafik tafakkurini rivojlantirish butun kursning asosiy o‘zagini tashkil qiladi.

Mutaffakir olim bobomiz Abu Rayhon Beruniy hazratlari o‘zining pedagogik va didaktik qarashlarida, o‘qitish hamda tarbiyalash jarayonida turli mavzularda mulohazalar yuritishni, o‘quvchining zerikmasligini hotirasiga malol keltirmaslikni, ya’ni zo‘riqtirmaslikni ta’kidlab, “Bizning maqsadimiz o‘quvchini toliqtirib qo‘ymaslikdir, hadeb bir narsani o‘qiyverish zerikarli bo‘ladi va toqatni toq qiladi. Agar o‘quvchi bir masaladan boshqa masalaga o‘tib tursa, u xuddi turli-tuman bog‘- rog‘larda sayr qilgandek bo‘ladi, bir bog‘dan o‘tar-o‘tmas, boshqa bog‘ boshlanadi. Kishi ularning hammasini ko‘rgisi va tomosha qilgisi keladi, har bir yangi voqeа narsa rohat bag‘ishlaydi, - deb yozgan edi (“Pedagogika”, Tosh., “O‘qituvchi”, 1996 yil, 99-bet).

Ta’lim-tarbiya jarayoniga inovatsion yondashish talabalarni yangi tajriba egallashga intilishni rivojlantirish, ijodkorlik va tanqidiy fikrlashni, kelajakka intilishni tarbiyalashni tushunish lozim. Texnologiya – yunoncha “techne”-san’at, “logos”- o‘qish (bilim, ta’lim). Texnologiya keng ma’noda – bilimlar hajmi, tor ma’noda – borliqni qayta tuzish (tubdan o‘zgartirish) usullaridir.

Jamiyat rivojining bugungi kundagi bosqichi bevosita, texnologiyalarning takomillashuvi bilan xarakterlanadi. Zamonaviy texnologik jarayonlar har qanday sohaga o‘z ta’sirini o‘tkazmoqda. Ayniqsa, axborot uzatish tizimida tobora yangi o‘zgarishlar texnologoyalari kuchayib bormoqda. Axborot va kommunikatsion texnologiyalar hamda kompyuter texnologiyasidan foydalanish rivojlanmoqda. Respublikamiz ta’lim sohasida ulardan foydalanish o‘qitish sifatini oshiriga, o‘quvchilarning fikrlash doirasini oshirish va kengaytirishga, ularda mustaqil o‘zlashtirish faoliyatini kuchaytirish hozirgi zamonning dolzarb masalasiga aylanib qoldi.

Ta’limning axborotlashtirishda o‘quvchilarning axborot va kommunikatsion texnologiyalarni o‘zlashtirishlari bilan bir qatorda, fan sohasidagi olayotgan bilim va ko‘nikmalarini jadallashtiriga olib kelmoqda. Bu jarayonlar ilmiy izlanishlar natijasida turli metodik yondashuvlarga olib keladi.

“Muhandislik kompyuter grafikasi”ni o‘qitishdan asosiy maqsad talabalarga muhandislik va mutaxassislik fanlaridan bajariladigan barcha turdagи grafik axborotlarni-chizma, diogramma va sxemalar kabi tasvirlarni ikki o‘lchamda

yoki uch o'lchamda kompyuter yordamida bajarish tartibi va qoidalarini o'rgatishdan iborat.

AutoCAD tizimidan foydalanishlari odatiy holga aylanib bormoqda.

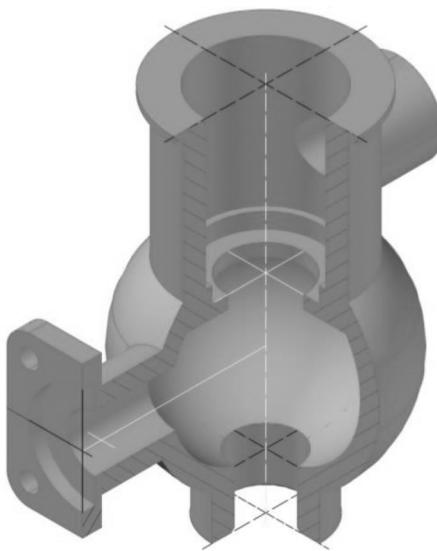
Kundan-kunga masofaviy tarmoq kurslari va tanlovlari ommalashib bormoqda. O'qituvchi endi bilim axborotlarini yetkazuvchi yagona markaz emas balki, texnologiyalarini qo'llash bilan masofaviy ta'lim beruvchi va oluvchi imkoniyatiga ega bo'lib bormoqda

Zamonaviy axborot va kommunikatsion texnologiyalarni o'qitishning bir qancha metodlarini ishlab chiqish uchun imkoniyatlar yaratildi. Dars qiziqarli bo'lmasa talabani etiborini jalb qilish qiyin.

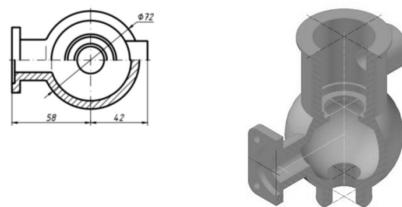
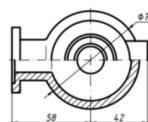
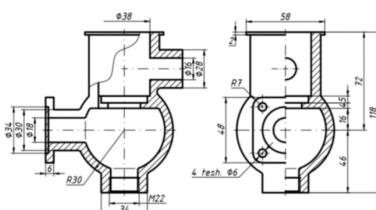
Dars o'tishdan oldin talabalarni olgan bilimlari tekshiriladi. Dars jarayonida olib boriladigan ta'lim tarbiya ishlari talabalarning mustaqil fikrlashi topshiriqlarni bajarishi xayotda o'z o'rnni topishiga yordam beradi

Har bir amaliy mashg'ulotda 25-30 minut davomida grafik axborotlaming tarkibiy qismlarini kompyuter ekranida chizish, ularni qayta o'zgartirib variantlarini yaratish va ekranda bajarilgan tasvirlarni qog'ozga chiqarib olish kabi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'lgan nazariy bilimlar ketma-ket berib boriladi. Mashg'ulotning qolgan qismida esa, chizma chizish, o'lchamlar qo'yish buyruqlar panelidan foydalanib talabalarni ko'nikma va malakalari oshiriladi.

Yig'ish chizmalarini chizish bir qancha murakkab jarayon xisoblanadi. Yig'ish chizmasini chizish uchun chizmani o'qishni bilish kerak. Fazoviy tasavvur yaxshi rivojlangan bo'lishi kerak. Masalan o'qituvchi bitta yig'ish chizmasini tanlab olib uni yaqqol tasvirini oldindan chizib kelib talabalarga

1-rasm

2-rasm

ko‘rsatib, detal haqida ma’lumot berib chizish jarayonini boshlasa maqsadga erishadi. 1-rasm. Bu bosqichda talaba chizmani o‘qishi osnlashadi. O‘ziga berilgan vazifalarni chizishda tasavvur uyg‘onadi.

Keyingi bosqichda detalni uchta ko‘rinishi chiziladi va qirqim bajariladi. 2-rasm AutoCad dasturida yig‘ish chizmasini bajarish bir qancha imkoniyatlari bor.

Adabiyotlar:

1. Rixsiboyev T. «Kompyuter grafikasi», -T.: «Tafakkur qanoti». 2012-y.
2. Ro‘ziyev E.I., Ashirboyev A.O. «Muhandislik grafikasini o‘qitish
3. Qирғизбайев Ю. «Машинасозлик чизмачилик курси». -Т.: «О‘қитувчи». 1989-y.
4. Seytimbetov Samat Maratovich. (2022). Talabalarda konstrukturlik qobiliyatini rivojlantirishda raqamlı texnologiyalarning o‘rni. Conferencea, 50–53. Retrieved from <https://conferencea.org/index.php/conferences/article/view/766>
5. Ozodboyev, I. O. (2022). Drawing assembly drawings using autocad computer graphics software. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 10(11), 1085-1091.
6. Seytimbetov, S. M. (2022). Muhandislik kompyuter grafikasi fanidan foydalanib talabalarning ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirish. Science and Education, 3(11), 829-833.

РЕЗЮМЕ

Mazkur maqlada talabalarning fazoviy tasavvurini rivojlantirish, ishlab chiqarishda katta iqtisodiy ahamiyatga ega bo‘lgan yig‘ish chizmalarini chizish ishlov berish bo‘yicha tushuncha, malaka va tajribalarini shakllantirishi aytib o‘tilgan.

РЕЗЮМЕ

В данной статье рассмотрено развитие пространственного воображения студентов, формирование представлений, умений и навыков выполнения сборочных чертежей, имеющих большое экономическое значение в производстве

SUMMARY

This article describes the development of students’ spatial imagination, the formation of concepts, skills and experiences in drawing assembly drawings, which are of great economic importance in production.

Литература:

1. Васильев Г. Н., Келасьев В. Н. Самоорганизация целостности: психо и социогенез. СПб, 2003. 204 с.
2. Ишков А. Д. Учебная деятельность студента: психологические факторы успешности: Монография. М.: Издательство АСВ, 2004. 224 с.
3. Андреев В. И. Педагогика: Учебный курс для творческого саморазвития. Казань: Центр инновационных технологий, 2012. 608 с.

РЕЗЮМЕ

В данной статье представлены результаты исследования уровня самоорганизации спортсменов, выявлена возможность инновационного формирования самоорганизационных компетенций в тренировочном, учебно-воспитательном процессе.

РЕЗЮМЕ

Ushbu maqola sportchilarning o'zini o'zi tashkil etish darajasini o'rganish natijalarini taqdim etadi, mashg'ulotlarda, o'quv jarayoni sharoitida o'z-o'zini tashkil etish vakolatlarini innovatsion shakllantirish imkoniyatlarini ochib beradi.

SUMMARY

This article presents the results of a study of the level of self-organization of athletes, revealed the possibility of innovative formation of self-organizing competences in the training, educational process.

Т. Н. Қары Ниязий атындағы Өзбекстан педагогикалық
илим-изертлеу институтының Ж. Орынбаев атындағы Каракалпақстан филиалы

**«МУГАЛЛИМ ҲӘМ ҮЗЛИКСИЗ
БИЛИМЛЕНДИРИҮ»**

№ 2/3

Нөкис — 2023

Басып шығыўға жуўапкер:

A. Тилегенов

Баспаға таярлаған:

A. Тилегенов, Р. Утенов

Компьютерде таярлаған:

П. Реймбаев

Мәнзил: Нөкис қаласы, Ерназар Алакөз көшеси №54

Тел.: 224-23-00

**e-mail: uzniipnkkf@mail.uz,
mugallim-pednauk@mail.uz
www.mugallim-uzliksiz-bilim.uz**

Журналга келген мақалаларга жуўап қайтарылмайды, журналда жерияланған мақалалардан алынған үзиндилер «Мугаллим ҳәм үзликсиз билимлендериү» журналынан алынды, дең көрсетилиши шәрт. Журналга 5-6 бет көлеміндеги материаллар еки интервалда TIMES NEW ROMAN шрифтинде электрон версиясы менен бирге қабыл етиледи. Мақалада көлтирилген маглыўматларга автор жуўапкер.

Оригинал-макетten басыўға рухсат етилди 15.05.2023. Форматы 70x100^{1/8}
«Таймс» гарнитурасында оффсет усылында басылды.

Шәртли б.т. 29,5 . Нашр. т. Нусқасы ____ Буйыртпа №